

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Paweł Księżak

w sprawie ze skargi J. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. I S [...], przed Sądem Okręgowym w S. w sprawie o sygn. V Cz [...], przed Sądem Rejonowym w Ł. w sprawie o sygn. I C [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 stycznia 2022 r.,

1. w zakresie, w jakim skarga dotyczy sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym w S. w sprawie o sygn. akt V Cz [...] i Sądem Rejonowym w Ł. w sprawie o sygn. akt I C [...] – stwierdza swoją niewłaściwość i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w [...];

2. odrzuca skargę w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Pismem z 25 października 2021 r. J. J. (dalej: skarżący) wniósł skargę o stwierdzenie rażącej przewlekłości i bezczynności w sprawie toczącej się Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. akt I S [...] oraz przed Sądem Okręgowym w S. w sprawie o sygn. akt V Cz [...] i Sądem Rejonowym w Ł. w sprawie o sygn. akt I C [...]. Skarżący wniósł nadto o:

1. zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz 20 000 zł;

2. zwolnienie go od kosztów sądowych oraz
3. ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zakresie, w jakim skarga J. J. dotyczyła postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w S. w sprawie o sygn. akt V Cz [...] i Sądem Rejonowym w Ł. w sprawie o sygn. akt I C [...], Sąd Najwyższy stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w [...].

Stosownie bowiem do art. 4 ust. 1a ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania) jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym - właściwy do jej rozpoznania w całości jest sąd apelacyjny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 200 § 1⁴ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 oraz art. 4 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji postanowienia.

Z kolei w zakresie, w jakim wniesiona przez J. J. skarga dotyczyła sprawy toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w [...] pod sygn. akt I S [...] podlegała ona odrzuceniu.

Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Jednocześnie art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania zawiera zamknięty katalog postępowań, w których określonym podmiotom przysługuje uprawnienie do wniesienia skargi na przewlekłość (postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 listopada 2018 r., I NSP 39/18; 6 grudnia 2011 r., KSP 11/11; 29 października 2009 r., KSP 18/09).

Powyższe nakazuje przyjąć, że w postępowaniach innych niż wymienione w katalogu określonym w art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania skarga nie przysługuje. Nie ulega przy tym wątpliwości, że w katalogu tym nie zostało uwzględnione postępowanie wywołane skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Postępowanie ze skargi na przewlekłość nie jest bowiem samodzielny postępowaniem zmierzającym do stwierdzenia przewlekłości i ewentualnie zasądzenia z tego tytułu odpowiedniego odszkodowania czy zadośćuczynienia (uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04). Ma ono charakter incydentalny, wypadkowy – jego istotą jest wyłącznie kontrola sprawności toczącego się postępowania głównego i przeciwdziałanie istniejącej przewlekłości. Z treści skargi wniesionej przez Skarżącego wynika, że dotyczy ona postępowania wywołanego skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, które toczyło się przed Sądem Apelacyjnym w [...] pod sygn. akt I S [...]. Skoro, jak już była o tym mowa powyżej, w postępowaniu tego rodzaju ustawodawca nie przewidział możliwości wniesienia skargi na przewlekłość, skarga ta jest niedopuszczalna i z tego względu podlega odrzuceniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 oraz art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania orzekł jak w punkcie drugim sentencji postanowienia. Z uwagi na odrzucenie skargi w tym zakresie bezprzedmiotowym stało się rozpoznawanie zgłoszonego w niej wniosku o ustanowienie dla skarżącego pełnomocnika z urzędu celem reprezentowania go w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.